

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 2

2021 р.

Заступник голови Приймальної
комісії

Ю. О. Каганов

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НІМЕЦЬКОЇ)

Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: 035. Філологія

Спеціалізація: 035. 043 германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька

Освітня програма: Мова і література (німецька)

I. Пояснювальна записка

Мета фахового вступного випробування з "основної іноземної мови (німецької)" – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені/рівні бакалавра, з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності 035 Філологія спеціалізації «035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша-німецька» освітньої програми мова і література (німецька) в межах ліцензованого обсягу.

1. Форма фахового вступного випробування.

Фахове випробування проходить у два етапи:

- письмовий – абітурієнти дають письмову відповідь на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу - 60 хв. (не більше 120 хв.).
- усний – співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету.

3. Білети: структура білету.

Білет фахового вступного випробування містить 50 питань: 30 теоретичних та 20 практичних.

Зміст питань включає наступні дисципліни: вступ до мовознавства, вступ до спецфілології, теоретична фонетика, теоретична граматики, лексикологія, стилістика, лінгвокраїнознавство, історія мови, методика викладання іноземних мов, зарубіжна література, основна іноземна мова.

4. Вимоги до відповіді вступника.

Вступник має виявити знання основних понять та категорій, засвоєних у ході вивчення спеціальних теоретичних дисциплін, а також ключових лексико-граматичних особливостей основної іноземної мови.

II. Критерії оцінювання

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем магістра (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

III. Структура програми

На фаховому випробуванні вступник на освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр» повинен показати знання з наступних дисциплін:

Загальне мовознавство: основні етапи історії мовознавства, його сучасний стан, походження та функції мови, словотворення, лексика, морфологія, синтаксис, лінгвістика тексту, типологія мов.

Германська філологія: походження германських мов, їх сучасний стан, історико-літературні джерела давньогерманських мов, наголос та система консонантизму і вокалізму, головні риси лексики, морфології та синтаксису давньогерманських мов, етапи їх розвитку, історія германського мовознавства.

Історія німецької мови:

періодизація розвитку німецької мови. Загальна характеристика періодів розвитку, головні характеристики синтаксису німецької мови у діахронії, німецька мова у середньовісній німецькій мові.

Теоретична фонетика: німецький акцент та його функції; засоби інтонації у мовленні, акустично-артикуляційна характеристика німецьких приголосних та голосних.

Лексикологія: Мовний знак та позамовна дійсність: ознаки мовного знаку, види референції; слово і значення у мові та мовленні, семіотичний трикутник, типи значення; типи парадигматичних відношень; значення слова у синтагматичній фразеології, предмет, коло проблем, класифікація фразеологізмів.

Теоретична граматики: проблема частин мови у сучасній німецькій мові; дієслово та його граматичні категорії; іменник та його граматичні категорії; текст та його категорії.

Стилістика: теорія функціональних стилів, лексика у фокусі стилістики; стилістичні засоби синтаксису; морфологія у фокусі стилістики, стилістичні фігури та їх класифікація.

Питання з методики викладання іноземної мови:

Система освіти в Україні та навчання іноземних мов. Зв'язок методики з педагогікою і психологією. Характеристика граматичних навичок мовлення. Активний, пасивний і потенціальний словниковий запас. Вимоги до вимови учнів. Навчання звуків і інтонації іноземної мови. Типи і структура уроків іноземної мови. Характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності та уміння. Характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності та уміння. Навчання діалогічного мовлення. Навчання монологічного мовлення. Суть читання, його психофізіологічні механізми, характер текстів для читання. Письмо і писемне мовлення. Вимоги до уроку іноземної мови. Типи і структура уроків іноземної мови. Класифікація методів навчання іноземних мов. Методи дослідження в методиці навчання іноземних мов. Принципи, методи та засоби навчання іноземної мови. Методика навчання іноземних мов як наука. Комунікативний підхід у навчанні іноземної мови. Лінгвопсихологічна характеристика мовленнєвої діяльності та спілкування. Система вправ як методична проблема. Типи вправ. Процес засвоєння лексичного матеріалу. Етапи навчання аудіювання. Етапи навчання монологічного мовлення. Навчання техніки читання. Навчання техніки письма. Особливості навчання іноземної мови на різних ступенях. Планування навчального процесу з іноземної мови. Інтенсивне навчання іноземній мові. Контроль у навчанні іноземній мові. Види читання. Особливості навчання читання різних видів. Позакласна робота з іноземної мови.

2. Практичне володіння мовою.

- **письмове висловлювання за запропонованою темою з опорою на зазначені лексичні одиниці;**

Основна мета цього виду контролю знань та умінь полягає у тому, щоб у ході написання твору перевірити рівень сформованості мовленнєвої компетенції та філологічної ерудиції вступників на освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр».

Перелік тем для твору:

Mann und Frau in der modernen Gesellschaft – Freundschaft und Liebe.

Familienstreite: die verbreitetsten Gründe.

Familie und Gesellschaft.

Wichtige Ereignisse im wirtschaftlichen, politischen, kulturellen und wissenschaftlichen Leben Deutschlands und der Ukraine.

Die Wiedervereinigung Deutschlands. Osten und Westen: Probleme nach der Vereinigung.

Die Rolle der Massenmedien in unserem Leben.

Entwicklung der Massenmedien. Neueste Massenmedien.

Technik und Fortschritt.

Ukraine und Deutschland: Kultur, Sitten und Traditionen.

Deutsche Geschichte: kurzer Überblick.

Mensch und Krieg. Die zerstörerische Macht des Menschen.

Die Europäische Union und deren Rolle in der modernen Welt.

Mensch und Gesellschaft: aktuelle Probleme der heutigen Zeit.

Ökologische Probleme und Umweltschutz heute.

Das Bildungswesen in der BRD. Schul- und Hochschulbildung in Deutschland.

Internationale Beziehungen in der modernen Welt.

- **визначення стилістичних прийомів/фігур у текстовому фрагменті;**

Основна мета цього виду контролю знань та умінь полягає у тому, щоб перевірити вміння вступників на освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр» виявляти стилістичні тропи та фігури у поданому текстовому фрагменті та проводити лінгвостилістичний аналіз текстових одиниць.

IV. Список рекомендованої літератури

Загальне мовознавство:

1. Арсеньєва М.Г., Балашова С.П., Берков В.П., Солов'єва Л.Н. Введение в германскую филологию. – М.: Высшая школа, 1998. – 320 с.
2. Гонта І.А. Вступ до германської філології. – К.: КМУ, 2003. – 68 с.
3. Жлуктенко Ю.О., Яворська Т.А. Вступ до германського мовознавства. – К.: Вища школа, 1986. – 230 с.
4. Левицкий В.В. Введение в германскую филологию. Сборник задач. – К.: Вища школа, 1983. – 96 с.
5. Левицкий В.В., Кійко С.В. Практикум до курсу “Вступ до германського мовознавства”. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 192 с.
6. Линский С.С. Введение в германскую филологию. – Днепропетровск: ДГУ, 1975. – 82 с.
7. Приходько А.Н., Пчельникова Э.А. Методические указания к курсу “Введение в германскую филологию”. – Запорожье: ЗГУ, 1987. – 47 с.
8. Фоменко О.Г. Методичні вказівки до курсу “Вступ до германського мовознавства”. – Запоріжжя: ЗДУ, 1992. – 55 с.

9. Хлебникова И.Б. Введение в германскую филологию и историю английского языка. – М.: Высшая школа, 1996. – 184 с.

Історія німецької мови:

1. Адмони В.Г. Исторический синтаксис неметкого языка. – М.: Высшая школа, 1963. – 312 с.
2. Гухман М.М., Семенюк Н.Н. История неметкого літературного языка IX-XV вв. – М.: Наука, 1983. – 376 с.
3. Зиндер Л.Р., Строева Т.В. Историческая фонетика неметкого языка. – М.: Академия, 2005. – 234 с.
4. Зиндер Л.Р., Строева Т.В. Историческая морфология неметкого языка. – М.: Академия, 2005. – 275 с.
5. Москальская О.И. История немецкого языка (на нем. яз.). – М.: Академия, 2005. – 288 с.
6. Филичева Н.И. История немецкого языка. – М.: Академия, 2005. – 304 с.
7. Чемоданов Н.С. Хрестоматия по истории немецкого языка. – М.: Высшая школа, 1983. – 345 с.
8. Braun P. Tendenzen in der deutschen Gegenwartssprache. Sprachvarietäten. –Stuttgart; Berlin; Köln: Kohlhammer, 1998. – 264 S.
9. König W. dtv-Atlas zur deutschen Sprache: Tafeln und Texte. – München: dtv, 1996. – 256 S.
10. Бах А. История немецкого языка. - М.: Изд-во иностр. лит., 2016. - 289 S.

Лексикологія:

1. Adamzik K. Sprache: Wege zum Verstehen. Verlag Tübingen und Basel, 2001. – 335 S.
2. Arutjunov A. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Moskau, 1972.
3. Arnold I. W. Semanticeskaja struktura (Die semantische Struktur des Wortes in der gegenwärtigen englischen Sprache). In: Uc.zap. Leningrad. – GPI im A.I. Herzena. – T. 295. – Leningrad, 1966. – S. 3.
4. Fleischer W. Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache. 2., durchges. U. erg. Aufl. Tübingen: Niemeyer, 1997.
5. Ferdinand de Saussure. Grundfragen der Allgemeinen Sprachwissenschaft 1916.
6. Brinker K. Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. Berlin. 4.Aufl., 1997. – S. 17-19.

Теоретична граматика:

1. Белозорова Ю.С. Теоретична граматика німецької мови: Навчально-методичний посібник / Белозорова Ю.С., Герасімова Г.Л., Приходько А.М. – Запоріжжя : ЗНУ, 2007. – 74 с.
2. Engel U. Deutsche Grammatik / Engel U. – 2., verbesserte Auf. – Heidelberg: Groos, 1988. – 888 S.
3. Moskalskaja O. I. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache / Moskalskaja O. I. – М. : Hochschule, 1971. – 368 S.
4. Schendels E. I. Deutsche Grammatik. Morphologie. Syntax. Text / Schendels E. I. – М.: Высшая школа, 1979. – 397 с.
5. Zifonun G. Grammatik der deutschen Sprache : [in 3 Bd.]. / Zifonun G., Hoffmann L., Strecker B. - Berlin, New York: Walter de Gruyter, 1987. - 2569 S.

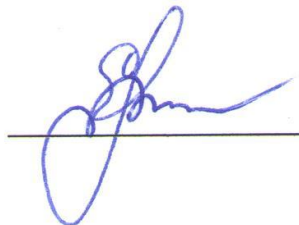
Стилістика:

1. Брандес М.Н. Стилистика немецкого языка: для институтов и факультетов иностранных языков/ Учебник. - М.: Высшая школа, 1983. - 271 с. (на рус. яз.).
2. Ризель Э.Г., Шендельс Е.И. Стилистика немецкого языка. Учебник для институтов и факультетов иностранных языков. - М.: Высшая школа, 1975.- 316 с. (на нем. яз.).
3. Ризель Э.Г. Теория и практика интерпретации текста. Учеб. пособие для языковых вузов. - М.: Высшая школа, 1974. - 184 с. (на нем. яз.).
4. Zerebkov V.A. Deutsche Stilgrammatik. - М.: Vissaja Skola. 1988. - 220 S.
5. Брандес М.Н. Практикум по стилистике нем. яз. – М.: Высшая школа, 1990. - 142 с. (на нем. яз.).
6. Новицька В.В., Прохоров В.Ф. Методичні вказівки до лінгвостилістичної інтерпретації віршованого тексту. – Запоріжжя: ЗДУ, 1995. – 109 с.
7. Fleischer W.G. Michel. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. – Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1977. - 394 S.

Методика викладання іноземної мови:

1. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник / Ніколаєва С.Ю та інші. – К.: Ленвіт, 1999. – 320с.
2. Бим И.Л. Теория и практика обучения немецкому языку в средней школе: Проблемы и перспективы. – М.: Просвещение, 1988. – 256 с.
3. Демьяненко М.Я, Лазаренко К.А., Мельник С.В. Основы общей методики обучения иностранным языкам. – К.: Вища школа, 1984. – 255 с.
4. Ляховицкий М.В. Методика преподавания иностранных языков. – М.: Высш. школа, 1981. – 159 с.
5. Методика обучения иностранным языкам в средней школе: Учебник/ Гез Н.И., Ляховицкий М.В., Миролубов А.А. и др. – М.: Высш. школа, 1982. – 373 с.

Голова фахової атестаційної комісії

К.М. Василина